

Dr. Takács Lajos Gábor

Tűzszakaszok méretezésének új elvei

2009 évvégén előszabványként ismét megjelent a korábbi MSZ 595 szabványsorozat számos tagja, közöttük az MSZE 595-5: Épületek tűzvédelme. Tűzszakaszolás tűzterjedés elleni védelem címmel. A szabvány a tűzszakaszok méretkorlátait, továbbá elválasztásuk építészeti-tűzvédelmi szabályait tartalmazza. Cikkében szerzünk a tűzszakaszok méretezésének új megközelítését mutatja be.

Mitől függjön a tűzszakaszok területe?

A tűzszakaszok alapterületi korlátait a hatályos OTSZ táblázatokban adja meg (többszintes, középmagas és magas lakó-és közösségi épületek, ipari és mezőgazdasági, valamint tárolási épületek és csarnoképületek esetén). A táblázatokból kiolvasható tűzszakasz-területi adatokat számos tényező módosíthatja; például a tűzszakasz teljes területére kiterjedő automatikus tűzjelző- és oltóberendezés telepítése, vagy a tűzszakasz terepszint alatti elhelyezkedése. A tűzszakaszok méreteinek meghatározásánál azonban nemcsak ezek, hanem egyéb feltételek figyelembe vétele is szóba jöhet. Mitől függjön tehát a tűzszakaszok területe? Sokunk véleménye szerint a tűzoltói beavatkozás viszonyaitól, lehetőségeitől! Ennek megfelelően az MSZE 595-5 előszabványban a tűzszakaszok alapterületi korlátait tartalmazó táblázatok alatt egy újabb táblázatban foglaltuk rendszerbe a tűzszakasz méreteit módosító tényezőket, amelyek között szép számmal találhatók új tényezők is, amelyek az alábbi táblázatból kiolvashatók.

Az épület magassági besorolása	Egyszintes, többszintes épület	1,0
	Középmagas épület	0,8
	Magas épület	0,6
A tűzszakasz magassági helyzete	Pinceszinti tűzszakasz	0,5
	Csak földszinten elhelyezett tűzszakasz	1,0
	Földszinten és több szinten elhelyezkedő tűzszakasz	0,8
	Középmagas szinten vagy afölött elhelyezett tűzszakasz	0,6
	Magas szinten vagy afölött elhelyezett tűzszakasz	0,4
A tűzszakasz tűzoltási megközelíthetősége	Pinceszinti vagy szomszédos tűzszakaszokkal minden oldalról körülvevő tűzszakasz	0,5
	Tűzoltás céljára kívülről közvetlenül 2-3-4 oldalról megközelíthető tűzszakasz	1,0
	Tűzoltás céljára kívülről közvetlenül 1 oldalról megközelíthető tűzszakasz	0,5
Automatikus tűzjelző és oltóberendezés létesítése esetén	Pinceszinti vagy részben pinceszinti tűzszakasz	1,3
	Csak földszinten elhelyezett tűzszakasz	2,0
	Földszinten és több szinten elhelyezkedő tűzszakasz	1,5
	Középmagas szinten vagy afölött elhelyezett tűzszakasz	1,3
	Magas szinten vagy afölött elhelyezett tűzszakasz	1,0

A tűszakasz méreteit módosító tényezők

A tényezők alkalmazásának egyéb szabályai:

- Abban az esetben, ha az adott tűszakaszra a jellemzői szerint több korrekciós tényező is érvényes, azok közül a legkisebbet kell figyelembe venni.
- Olyan épületek esetén, amelyekhez a tűzoltási felvonulási területet jogszabály vagy szabvány írja elő, a tűszakaszok megközelíthetősége szempontjából csak a tűzoltási felvonulási terület helyét szabad figyelembe venni.
- Középmagas és magas épületek esetén, ha tűzoltásra még korlátozott mértékben alkalmas tűzoltási felvonulási terület sem biztosított, akkor a tűzoltási megközelíthetőség szerinti tényezők közül a szomszédos tűszakaszokkal minden oldalról körülvelt tűszakaszra vonatkozó tényezőt kell figyelembe venni.
- Magas épületek esetén azon tűszakaszoknál, amelyek a területileg illetékes Tűzoltóság eszközállományával nem érhetők el külső tűzoltás céljából, a tűzoltási megközelíthetőség szerinti tényezők közül a szomszédos tűszakaszokkal minden oldalról körülvelt tűszakaszra vonatkozó tényezőt kell figyelembe venni.
- Automatikus tűzjelző és oltóberendezés együttes létesítése esetén adható tényezőket akkor szabad figyelembe venni, ha létesítésüket jogszabály nem írja elő.

A külső beavatkozás korlátai magasépület - BME Schönherz Zoltán Kollégium- esetén
(a szerző felvétele)

Mekkora a biztonságos tűszakasz?

A feszes munkatempó miatt a módosító tényezők teljeskörű tesztelésére az előszabvány leadása előtt már nem kerülhetett sor, ezért is szerencsés az előszabvány státusz, mivel a tényezők a szabvánnyá válás előtt még módosíthatók, átgondolhatók. Annyit azonban le kell szögezzenek, hogy külföldi szabályozásokban nem ritkák a néhány 100 m² területű tűszakaszok sem, ez eddig a hazai szabályozásban nem jelent meg, pedig néha szükség lehet ilyen szintű korlátozásra (pl. kórházfunkció, fekvőbeteg ellátás, különösen intenzív osztály esetén). Ha tehát a fenti tényezők alkalmazásával egy tűszakaszra a tervezés során irreálisan alacsony tűszakasz-terület jön ki, az véleményem szerint azt jelenti, hogy olyan tűszakaszt nem szabad létesíteni! Példaként álljon itt a szolnoki Hetényi Géza kórház 2003. február 9-i tüzesete, amikor is egy viszonylag kis területre kiterjedő tűz során több ezer m² területet

A szolnoki Hetényi Géza Kórház tüzesete során a mentés és a beavatkozás időben rendkívül elhúzódott.

érintett a füst szétterülése, mentési szempontból pedig a legnagyobb gondot a középmagas, 408 ágyas ápolási szárny legfelső szintjein elhelyezett szülészet és koraszülött osztály jelentette. Véleményem szerint felül kell vizsgálni, hogy még az épület jogszabálynak megfelelő tűzvédelmi színvonala (tűzszakaszolás, füstszakaszolás, hő- és füstelvezetés, füstmentes lépcsőházak és átmeneti védett terek együttes alkalmazása) mellett is szabad-e középmagas kórházépület legfelső szintjén mozgásukban és cselekvőképességükben korlátozottak, illetve csak előkészítéssel menekíthető személyek elhelyezése? A tűz által érintett tűzszakaszban, épületben tartózkodók menekülési képességeinek számszerűsítése a táblázatból még hiányzik is.

Lehet nagyobb is?

Közel 5.000 m² területen pusztító raktártűz és következményei (a szerző felvételei)

A táblázat, illetve a módosító tényezők ugyanakkor lehetőséget adnak az életvédelmi szempontból kisebb kockázatú ipari, mezőgazdasági és tárolási épületek tűzszakaszterületeinek növelésére, természetesen megfelelő tűzvédelmi felkészültség esetén. Nem cél a tűzszakaszok méretének szükségtelen korlátozása, azonban nem is helyes, ha egy ipari épület tüzesete során kezelhetetlen tűzfelületek jönnek létre, magas tűzterhelés mellett (lásd a 2010. 2009. december 21-i Soroksári úti raktártűzet).

A cikk részben azért született, hogy felhívja a figyelmet az előszabvány eltérő elveire, továbbá hogy szakmai vitát kezdjen; az előszabvány szabvánnyá válásának a szakmai konszenzus ugyanis alapfeltétele – konszenzus azonban vita nélkül nem alakul ki. A méretezés alapötletében nagy szerepet játszott Csepregi Csaba tűzoltó ezredes, a részletek

kidolgozásában Kiss Levente tűzoltó alezredes, Mészáros János tűzvédelmi mérnök és Wagner Károly tűzoltó őrnagy vettek részt, akiknek segítségét ezúton is köszönöm.
Dr. Takács Lajos Gábor, építészmérnök